

KL

› KEND DIN KOMMUNE
KOMMUNALØKONOMISK FORUM 2022

NØGLETAL

KEND DIN KOMMUNE

BRUG NØGLETAL I STYRINGEN
2022 / 4. UDGAVE

FLIS

KL

Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2022

© KL

4. udgave, 1. oplag 2022

Produktion: Kommuneforlaget A/S

Design: e-Types

Tryk: Rosendahls a/s

Foto: Colourbox

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 3370 3370

kl@kl.dk

www.kl.dk

 @kommunerne

 facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830778

ISBN 978-87-93950-52-8-pdf

FORORD

Hvor mange sygedage har de kommunale medarbejdere? Hvor mange SOSU'er arbejder på hhv. fuldtid og deltid, og hvordan sikres fastholdelsen af de dygtige medarbejdere i kommunen? Mange kommuner oplever allerede udfordringer med at få rekrutteret den arbejdskraft, der skal til for at opretholde deres serviceniveau. Udfordringen ser kun ud til at blive større fremadrettet, da fremskrivninger af befolknings sammensætningen viser, at der i fremtiden vil være endnu flere plejekrævende ældre.

Sikringen af fremtidens velfærdssamfund er ikke kun et spørgsmål om penge, men muligheden for at rekruttere medarbejdere eller omstille og udvikle den borgernære velfærd på nye måder, så hænderne bliver flere. Vi har endnu en gang samlet relevante nøgletal på alle sektorområder med henblik på at igangsætte drøftelser og nysgerrighed omkring den leverede velfærd i kommunerne. I år med nye kapitler om rekruttering, klima og miljø samt kultur og fritid.

I Kend Din Kommune kan du for hvert nøgletal se, hvordan din kommune placerer sig ift. andre kommuner. Brugen af styringsnøgletal og sammenligninger med andre kommuner kan bidrage til at blive klogere på, hvordan man tilrettelægger en effektiv styring i kommunen. Det kan kortlægge potentialer for forbedringer og frigørelse af råderum til politiske prioriteringer.

Vi håber, at Kend Din Kommune gør dig klogere på, hvordan din egen kommune ser ud i forhold til andre kommuner, og giver inspiration til de politiske drøftelser om målsætninger, prioriteringer og omstilling samt udvikling af nye velfærdsløsninger.

KL, januar 2022

› NØGLETALLENE TIL KEND DIN KOMMUNE 2022

Nøgletallene til Kend Din Kommune 2022 er baseret på de senest tilgængelige data fra de angivne datakilder. Flere af nøgletallene er lavet på baggrund af data fra det fælleskommunale ledelsesinformationssystem, FLIS. Det sikrer den størst mulige aktualitet i datagrundlaget, og giver de kommuner, der er tilmeldt FLIS, mulighed for at nedbryde nøgletallene og lave yderligere analyser.

Ændringen i de enkelte nøgletal ift. forrige år vises ved en grøn trekant, en rød trekant eller en blå streg. Disse angiver, om kommunen i denne udgave har opnået en hhv. højere, lavere eller samme placering på et bestemt nøgletal i forhold til andre kommuner. En kommune kan fx godt have reduceret sygefraværet i forhold til sidste år men samtidig opnå en lavere placering, hvis sygefraværet er faldet mere i de øvrige kommuner end i din kommune. Hvis feltet er tomt, er det et udtryk for manglende data i sammenligningsåret eller introduktion af et nyt nøgletal.

Løbende datakorrektioner og opdateringer kan gøre, at de præcise tal i publikationen er svære at genskabe lokalt. Ønsker I at beregne nøgletallene i jeres egen kommune, kan I kontakte KL for definitioner og datagrundlag.

Find det hele på: www.kl.dk/kdk

Alle data fra årets publikation kan downloades igennem KL Databank i FLIS.

INDHOLD

00 / REKRUTTERING	6	03 / FOLKESKOLE	36
Hvor mange flere 80+ årige kommer der i jeres kommune de næste 5 år?	6	Hvad koster en elev i jeres kommune?	36
Hvor stor en andel af jeres SOSU-personale på ældreområdet er fyldt 60 år eller ældre?	8	Hvor højt er lærernes sygefravær i jeres kommune?	38
Hvor højt er jeres sygefravær blandt SOSU-personalet på ældreområdet?	10	Segregeres færre elever i jeres kommune ift. sidste år? ...	40
Hvor stor en andel af jeres SOSU-ansatte på ældreområdet er på fuldtid?	12	Hvad er karaktergennemsnittet på jeres folkeskoler?	42
Hvor mange velfærdsteknologiske løsninger arbejder jeres kommune med?	14	Hvor mange af jeres elever er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter 9. klasse?	44
01 / ØKONOMI	16	04 / UDSATTE BØRN OG UNGE	46
Hvordan har serviceudgifterne udviklet sig i jeres kommune?	16	Hvordan har udgifterne til jeres udsatte børn og unge udviklet sig?	46
Er jeres økonomi i balance?	18	Hvad er jeres udgifter til anbringelser?	48
Hvor meget bruger I på anlægsprojekter?	20	Hvor meget satser I på forebyggelse til udsatte børn og unge?	50
Hvor stor er jeres kassebeholdning?	22	Hvor mange underretninger modtager I?	52
Hvor stor er jeres gæld?	24	05 / UDSATTE VOKSNE OG HANDICAP	54
02 / DAGTILBUD	26	Hvad er jeres udgifter til voksenhandicap?	54
Hvad er jeres udgifter til dagtilbud pr. 0-5 årig?	26	Kan I overholde jeres budgetter på voksenhandicapområdet?	56
Hvor meget sygefravær har personalet i jeres dagtilbud?	28	Har I høje udgifter til længerevarende botilbud?	58
Hvor stor en andel af personalet i jeres dagtilbud er uddannede pædagoger?	30	Har I høje udgifter til bostøtte?	60
Hvad er den gennemsnitlige arbejdstid blandt personalet i jeres daginstitutioner?	32	Hvordan har antallet af modtagere af bostøtte udviklet sig?	62
Hvornår starter jeres børn i skole?	34		

06 / ÆLDRE	64	09 / ADMINISTRATION	96
Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 67+ årig?	64	Hvor meget personale bruger I på ledelse og administration?	96
Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 80+ årig?	66	Hvad er jeres udgifter til central administration?	98
Hvor stor en andel af jeres 67-79 årige modtager hjemmehjælp?	68	Hvor højt er jeres medarbejderes sygefravær?	100
Hvor stor en andel af jeres 80+ årige modtager hjemmehjælp?	70	Hvordan har jeres personaleforbrug udviklet sig?	102
Hvor mange timers hjemmehjælp modtager jeres 67-79 årige?	72	Er der styr på kontrollen med de sociale ydelser?	104
Hvor mange timers hjemmehjælp modtager jeres 80+ årige?	74	10 / INDKØB	106
07 / SUNDHED	76	Hvor meget konkurrenceudsætter I?	106
Hvor meget bruger jeres kommune på sundhed?	76	Hvor mange fælles forpligtende indkøbsaftaler tilslutter I jer?	108
Hvordan er jeres udvikling i syge- og sundhedspersonale?	78	Hvor meget køber I ind for pr. indbygger?	110
Hvor meget bruger jeres kommune på hjemmesygepleje?	80	Hvor mange leverandører har I pr. 1.000 indbyggere? ..	112
Hvordan er jeres udvikling på genoptræningsområdet?	82	Hvor stor en andel af jeres fakturaer har en værdi på under 250 kr.?	114
Hvordan går det med sundhedsfremme og forebyggelse i jeres kommune?	84	Hvor stor en andel af jeres indkøb er e-handlet?	116
08 / BESKÆFTIGELSE OG INTEGRATION	86	11 / KLIMA OG MILJØ	118
Hvad er jeres udgifter til offentlig forsørgelse?	86	Hvor meget CO ₂ udledes i jeres kommune årligt?	118
Hvor gode er I til at få a-dagpenge-modtagere i selvforsørgelse?	88	Hvor grøn er jeres kommunes bilflåde?	120
Hvor gode er I til at få job- og uddannelsesparate i selvforsørgelse?	90	Hvor meget vedvarende energi bruger I?	122
Hvor gode er I til at få aktivitetsparate afklaret eller i selvforsørgelse?	92	Hvor mange olie- og gasfyr er der i jeres kommune? ...	124
Hvor gode er I til at få fleksjobbere i arbejde?	94	12 / KULTUR OG FRITID	126
		Hvor meget bruger I på kultur og fritid?	126
		Hvor meget holder jeres biblioteker åbent?	128
		Hvor meget bruger I på anlæg til idræts- og fritidsfaciliteter?	130

HVOR MEGET BRUGER I PÅ KULTUR OG FRITID?

HVORFOR ER DET INTERESSANT?

Med ca. 11,4 mia. kr. udgør udgifter til kultur og fritid omkring 3 pct. af de samlede kommunale udgifter. Det er dermed et af de mindre kommunale områder målt på udgifter, men kultur- og fritidsområdet kan indgå som en vigtig del af den kommunale helhed i samspil med de store velfærdsområder. Samtidig er det et område, som mange borgere er meget opmærksomme på. Nøgletallet viser, at kommunerne bruger mellem ca. 1.000 og 3.000 kr. pr. indbygger til kultur og fritid. Der er med andre ord stor forskel på kommunernes udgifter til kultur og fritid. De store variationer skyldes bl. a. politiske prioriteringer, samt at foreningsliv og civilsamfund i stedet spiller en stor rolle på området i nogle kommuner.

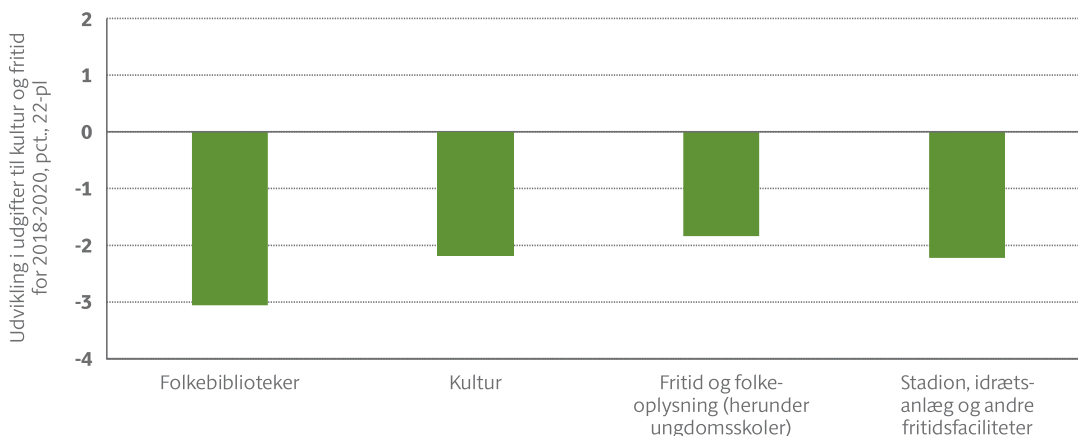
› TIL VIDERE DRØFTELSE

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- › Er et lavere kultur- og fritidsbudget udtryk for en mere effektiv udnyttelse af midlerne, en besparelse eller en anden lokalpolitisk prioritering?
- › Hvilke forventninger har jeres borgere til den værdi kulturmidlerne skal være med til at skabe?
- › Har jeres kultur- og fritidsinstitutioner/aktører de midler, de skal bruge for at opfylde deres og kommunens formål på området?
- › Hvordan sikrer I, at jeres kultur- og fritidsmidler bidrager til en høj grad af diversitet i jeres tilbud?
- › Er der sammenhæng mellem fritidspolitikken og de overordnede politikker i kommunen?

FALD I UDGIFTERNE TIL KULTUR OG FRITID

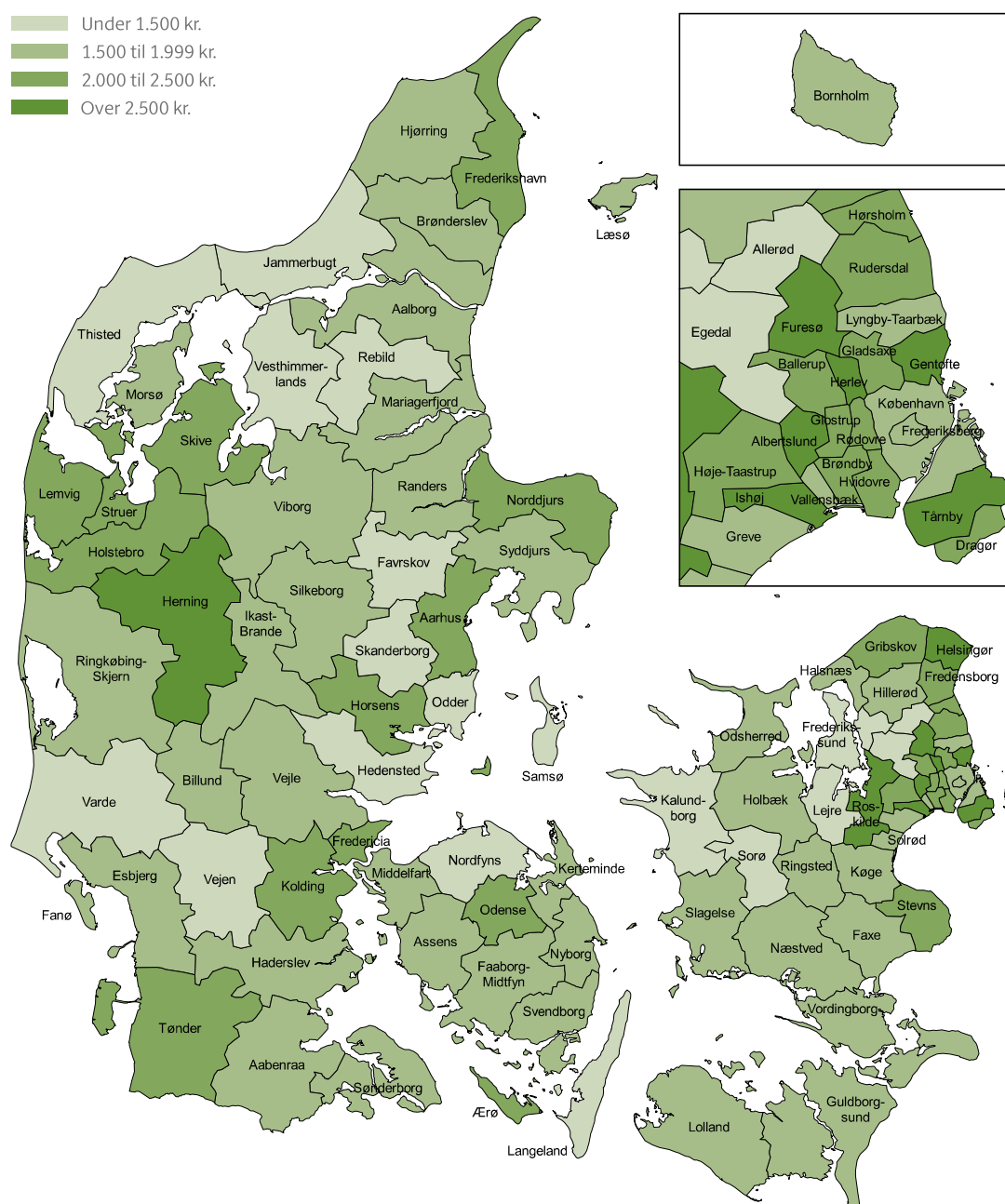
Kultur- og fritidsområdet er et kommunalt serviceområde med få lovbundne opgaver. Herunder ligger driften af folkebiblioteker og musikskoler, foruden tilskud til museer samt lokaler under folkeoplysningsloven. Området kan derfor drukne lidt i de tunge velfærdsområder som fx ældre og skole, og det kræver målrettede politiske prioriteringer at investere i kultur- og fritid. Området har dog stor betydning for kommunens sammenhængskraft og identitet, og kan derfor med fordel inddrages strategisk ift. arbejde med bosætning, byudvikling eller trivsel og livskvalitet.

› Udgifter til kultur og fritid pr. indbygger i 2020, 22-pl

Sorø	1.072
Kalundborg	1.075
Frederikssund	1.096
Skanderborg	1.141
Samsø	1.156
Odder	1.261
Favrskov	1.341
Vejen	1.349
Rebild	1.358
Thisted	1.375
Langeland	1.380
Vesthimmerlands	1.386
Egedal	1.433
Nordfyns	1.435
Jammerbugt	1.438
Allerød	1.448
Lejre	1.453
Hedensted	1.460
Varde	1.468
Bornholm	1.507
Guldborgsund	1.521
Faxe	1.534
Hjørring	1.539
Halsnæs	1.548
Vejle	1.563
Solrød	1.572
Ikast-Brande	1.586
Holbæk	1.595
Aabenrå	1.601
Sønderborg	1.609
Mariagerfjord	1.615
Brønderslev	1.629
Viborg	1.654
Næstved	1.681
Fanø	1.696
Nyborg	1.697
Læsø	1.699
Kerteminde	1.707
Hillerød	1.714
Svendborg	1.737
Middelfart	1.748
Faaborg-Midtfyn	1.755
Haderslev	1.757
Billund	1.775
Assens	1.790
Slagelse	1.808
Syddjurs	1.813
Vallensbæk	1.814
Greve	1.819
København	1.822
Lynby-Taarbæk	1.831
Vordingborg	1.842
Aalborg	1.844
Ods herred	1.846
Morsø	1.863
Silkeborg	1.891
Lolland	1.891
Frederiksberg	1.899
Køge	1.904
Ringsted	1.948
Esbjerg	1.958
Ringkøbing-Skjern	1.973
Randers	1.997
Ballerup	2.008
Fredericia	2.019
Glostrup	2.028
Høje-Taastrup	2.049
Tønder	2.082
Horsens	2.087
Stevns	2.088
Fredensborg	2.089
Kolding	2.131
Norddjurs	2.138
Frederikshavn	2.153
Holstebro	2.172
Aarhus	2.173
Dragør	2.242
Ærø	2.243
Gribskov	2.246
Struer	2.247
Skive	2.282
Odense	2.340
Lemvig	2.342
Brøndby	2.346
Gladsaxe	2.348
Hvidovre	2.361
Hørsholm	2.399
Rødovre	2.450
Rudersdal	2.454
Gentofte	2.586
Helsingør	2.641
Furesø	2.732
Roskilde	2.752
Tårnby	2.851
Herlev	2.875
Herning	2.889
Ishøj	3.078
Albertslund	3.082

› Kort. Udgifter til kultur og fritid pr. indbygger i 2020, 22-pl

› DATA

Tabel: Økonomital er trukket som regnskabstal på funktioner: 00.32.31, 00.32.35 03.32.50, 03.35.60, 03.35.61, 03.35.62, 03.35.63, 03.35.64, 03.38.70-78 og 03.45.83. Dranst 1 og 2 Art <= 0 i 22-pl. Økonomital er trukket i FLIS og fra Danmarks Statistik. Borgertal er trukket i FLIS.

Figur: FLIS og Danmarks Statistik

HVOR MEGET HOLDER JERES BIBLIOTEKER ÅBENT?

HVORFOR ER DET INTERESSANT?

Folkebibliotekerne udgør en af de største budgetposter på kultur- og fritidsområdet i kommunerne. Driften af folkebibliotekerne er samtidig en af de få lovbundne opgaver, som kommunerne har på kulturområdet. Samtidig er folkebibliotekerne Danmarks mest besøgte kulturinstitution. Det forventes i stigende grad, at bibliotekerne skal facilitere og skabe de fysiske rammer for dannelse, sammenhængskraft og lokale fællesskaber. Det stiller blandt andet krav til bibliotekernes tilgængelighed og dermed åbningstider.

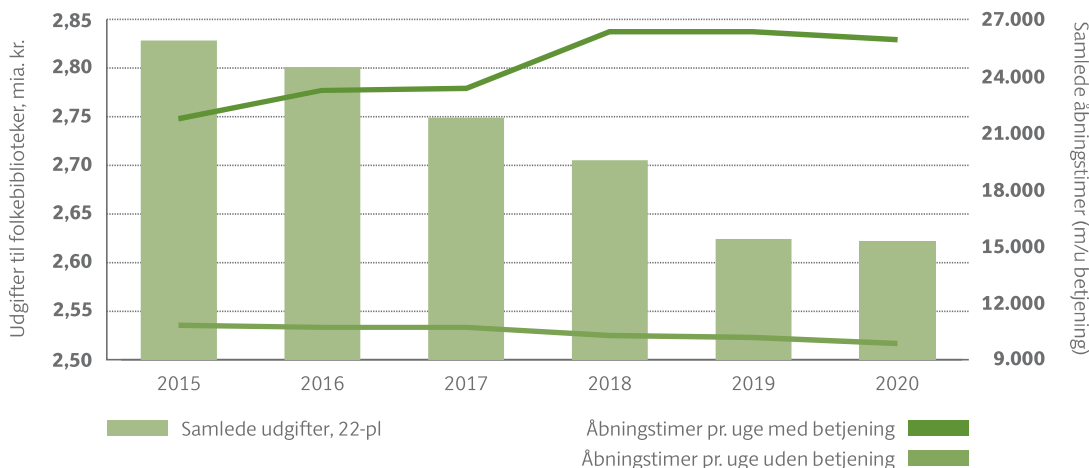
› TIL VIDERE DRØFTELSE

Med KL's debatoplæg "Udnyt folkebibliotekernes potentialer" er der kommet fornyet fokus på, hvilken rolle biblioteket skal spille i de enkelte kommuner. I relation til dette kan det være relevant at drøfte:

- › Har jeres bibliotek(er) de rette betingelser, for at forblive et relevant tilbud for jeres borgere?
- › Hvordan kan folkebibliotekerne spille en rolle i relation til/i samspil med andre velfærdsområder?
- › I hvor vid udstrækning fungerer jeres bibliotek(er) som et fysisk mødested for lokale fællesskaber og borgerdrevne aktiviteter?
- › Hvilken balance har I mellem ubemandede åbningstider og personlig betjening af borgerne?
- › Hvordan finder I balancen mellem det fysiske og det digitale bibliotek?

FALD I UDGIFTER TIL BIBLIOTEKERNE SKYLDES BLANDT ANDET FÆRRE BEMANDEDE ÅBNINGSTIMER

Folkebibliotekerne havde på landsplan 10 pct. flere åbningstimer i 2020 end i 2015. Udviklingen dækker dog primært over en stigning i antallet af ubemandede åbningstimer. Antallet af bemandede åbningstimer er faldet i samme periode med omkring 9 pct., hvilket harmonerer med det samtidige fald i antallet af årsværk. Udviklingen i udgifterne indikerer, at der har været tale om en effektivisering af folkebibliotekernes drift, og en øget tilgængelighed for borgerne som følge af flere fleksible og ubemandede åbningstimer. Samtidig udvikler folkebibliotekernes kerneopgave sig, så institutionerne nu også skal facilitere den demokratiske samtale og fællesskaber på nye måder både fysisk og digitalt.

› Antal ugentlige åbnings-timer pr. bibliotek i 2020

Skanderborg	127,3
Nordfyns	127,0
Thisted	122,7
København	119,4
Gentofte	117,0
Soro	114,5
Syddjurs	112,0
Vordingborg	112,0
Jammerbugt	110,0
Stevns	105,3
Viborg	105,2
Assens	105,0
Favrskov	105,0
Glostrup	105,0
Hillerød	105,0
Hørsholm	105,0
Lolland	105,0
Morsø	105,0
Ringkøbing-Skjern	105,0
Rudersdal	105,0
Skive	105,0
Solrød	105,0
Varde	105,0
Vesthimmerlands	105,0
Æro	105,0
Aabenraa	105,0
Sønderborg	103,1
Lemvig	103,0
Billund	102,0
Kolding	101,8
Horsens	101,7
Tønder	101,5
Frederikssund	101,3
Vejen	100,8
Greve	100,0
Langeland	100,0
Frederikshavn	99,4
Høje-Taastrup	99,0
Ods herred	98,7
Holbæk	98,5
Allerød	98,0
Brønderslev	98,0
Haderslev	98,0
Hedensted	98,0
Roskilde	98,0
Koge	95,0
Holstebro	93,7
Ballerup	92,7
Børnholm	92,4
Fredensborg	92,3
Gribskov	92,3
Egedal	92,0
Nyborg	92,0
Middelfart	91,3
Esbjerg	90,3
Faxe	90,0
Randers	89,5
Frederiksberg	89,4
Aarhus	87,2
Lejre	86,6
Svendborg	86,4
Vallensbæk	86,0
Silkeborg	85,3
Faaborg-Midtfyn	84,4
Rebild	84,0
Næstved	83,2
Hemming	83,2
Struer	83,0
Fredericia	82,0
Aalborg	81,6
Hvidovre	81,0
Vejle	79,6
Hjørring	78,6
Furesø	77,5
Mariagerfjord	77,2
Brøndby	76,7
Ringsted	76,5
Albertslund	75,0
Lyngby-Taarbæk	74,0
Helsingør	73,3
Herlev	72,5
Gladsaxe	72,4
Kerteminde	72,3
Tårnby	65,5
Norddjurs	65,3
Ikast-Brande	61,8
Kalundborg	61,4
Odder	60,5
Odense	60,0
Dragør	59,5
Samsø	58,5
Læsø	57,5
Ishøj	56,0
Halsnæs	46,5
Rødovre	40,0
Slagelse	37,2
Guldborgsund	23,8
Fano*	-

*Fano Kommune mangler data, da Esbjerg Kommune driver Fanos biblioteker

HVOR MEGET BRUGER I PÅ ANLÆG TIL IDRÆTS- OG FRITIDSFACILITETER?

HVORFOR ER DET INTERESSANT?

Det er op til den enkelte kommune at prioritere anlægsudgifter til idræts- og fritidsfaciliteter, indenfor de givne rammer og øvrige ønsker til anlæg. Det er kommunalbestyrelsen, som fastsætter en strategi på området, hvorfor der kan være store forskelle på hvor mange og hvilke anlæg og faciliteter kommunerne har, samt hvor stor en andel af de samlede anlægsudgifter kommunerne bruger på idræts- og fritidsfaciliteter. De gennemsnitlige udgifter over 10 år giver en indikation af kommunernes anlægsstrategi på idræts- og fritidsområdet.

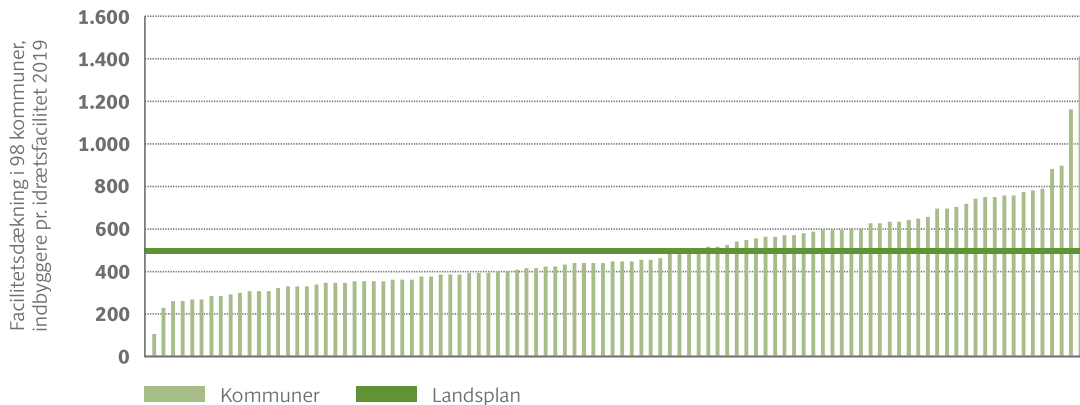
› TIL VIDERE DRØFTELSE

Med udgangspunkt i nøgletallet og ovenstående, kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- › Har kommunen en strategi for renovation af eksisterende faciliteter mhp. at gøre dem mere klimavenlige og multifunktionelle?
- › Har kommunen en strategi for at udnytte ledige kommunale kvadratmeter for at gøre det økonomisk bæredygtigt at have et passende antal kultur- og fritidstilbud?
- › Har kommunen drøftelser af hvilken facilitetsdækning der ønskes og hvordan den opnås?
- › Har kommunen drøftelser om hvilken facilitetsdækning, der ønskes? Og opnås det?

STOR FORSKEL PÅ FACILITETSDÆKNING PÅ TVÆRS AF KOMMUNERNE

Der er stor forskel på, hvor mange idrætsfaciliteter kommunerne har pr. indbygger. Særligt de store bykommuner ligger højt ift. hvor mange indbyggere, der er pr. idrætsfacilitet. En måde at sikre en højere facilitetsdækning indenfor den eksisterende ramme, er blandt andet gennem en mere kreativ udnyttelse af naturområder, ledige kommunale kvadratmeter, samt en bedre udnyttelse af byens rum. En optimeret udnyttelse af kommunens eksisterende arealer samt flerfunktionalitet er ligeledes noget, som kan sikre en højere facilitetsdækning indenfor den kapacitet, der allerede findes i kommunen.

› Gns. årlig BAU for 2011-2020 pr. indbygger til idræt og fritid, 22-pl

Fano	2,0
Brønderslev	5,5
Odder	49,4
Langeland	51,1
Hedensted	56,5
Lemvig	74,9
Middelfart	78,9
Norddjurs	96,9
Soro	100,2
Næstved	101,3
Rebild	104,8
Syddjurs	108,0
Thisted	113,8
Varde	114,0
Egedal	128,7
Mariagerfjord	132,1
Vesthimmerlands	138,5
Faxe	143,5
Vordingborg	153,1
Kerteminde	155,8
Morsø	157,2
Ikast-Brande	158,2
Kolding	161,5
Odense	164,4
Horsens	167,0
Hilleroed	169,2
Rudersdal	171,7
Frederikshavn	177,0
Struer	179,1
Randers	181,4
Vejen	190,4
Bornholm	192,0
Albertslund	192,9
Holstebro	213,2
Furesø	214,4
Guldborgsund	214,7
Hvidovre	215,2
Gribskov	218,8
Aarhus	220,0
Aabenraa	222,6
Frederiksberg	226,9
Greve	227,7
Helsingør	231,7
Svendborg	240,7
Halsnæs	242,2
Lejre	243,9
Ringsted	254,6
Slagelse	257,1
Esbjerg	257,9
Aalborg	259,6
Æro	266,9
Vallensbæk	268,9
København	287,7
Sønderborg	288,3
Hjørring	290,7
Faaborg-Midtfyn	290,9
Ballerup	294,9
Skanderborg	296,3
Skive	299,3
Favrskov	301,4
Tønder	304,1
Assens	305,8
Lolland	305,9
Ringkøbing-Skjern	306,2
Haderslev	310,3
Billund	323,0
Fredensborg	323,9
Jammerbugt	324,2
Vejle	337,8
Samsø	349,0
Viborg	361,8
Ishøj	362,3
Kalundborg	367,4
Fredericia	373,0
Solrød	385,0
Gladsaxe	386,4
Lyngby-Taarbæk	410,5
Høje-Taastrup	413,6
Glostrup	481,7
Brøndby	490,5
Heming	497,4
Rødovre	503,7
Holbæk	517,6
Frederikssund	518,4
Tårby	522,5
Odsherred	533,5
Nordfyns	539,8
Allerød	543,0
Stevns	551,2
Køge	586,4
Silkeborg	592,3
Herlev	592,6
Gentofte	655,7
Roskilde	673,1
Nyborg	724,9
Dragør	768,9
Hørsholm	824,6
Læsø	-